

Nr 838

Av herrar **Edström** och **Östlund** i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 197, angående anslag å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1956/57 till Bidrag till företagareföreningar m. fl. och till Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.*

Vår nuvarande kreditpolitik fungerar som ett speciellt för kreditmarknaden utformat ransonerings- och priskontrollsystem. De olägenheter och störningar som följer med priskontroll, ransonerings- och andra kvantitativa regleringar på t. ex. varumarknaden uppstår även vid sådan reglering av kreditmarknaden. Här må endast erinras om att det säkerligen inte alltid är den mest produktiva verksamheten som kommer till stånd vid en centralt dirigerad kreditgivning. Detta kan vara en betydande nackdel med tanke på de framtida möjligheterna till standardhöjningar.

Sedan länge har vi från högerpartiets sida krävt en ekonomisk politik, grundad på åtgärder till befrämjande av det enskilda frivilliga sparandet, en rörlig ränta — som alltså efter förhållandena anpassas uppåt eller nedåt — samt erforderlig elasticitet i kreditsystemet. Vi har med andra ord velat få en sådan utformning av det ekonomiska systemet att det av sig självt automatiskt i största möjliga utsträckning tenderar att motverka och rätta till en icke önskvärd utveckling. Just i ett sådant system har riksbanken lättare att operera för att minska spänningar i ekonomin och hindra tvära kastningar i det ekonomiska förloppet. Inom ramen för en ekonomi av denna typ har den mindre företagsamheten goda möjligheter att effektivt få sina kreditanspråk tillgodosedda.

Den av regeringen bedrivna ekonomiska politiken har nu fört oss in i en ohållbar situation, där det ena ingripandet föder det andra. Sålunda föreslås nu i proposition nr 197, att till fonden för lån till företagareföreningar med flera skall anvisas ytterligare ett belopp av 30 milj. kronor, avsedda att utlånas till hantverk och småindustri. Vidare föreslås i proposition nr 200, att en statlig utlåningsfond för supplementär jordbrukskredit skall inrättas och att såsom kapital till denna fond skall anvisas ett belopp av 50 milj. kronor.

Vad effekten kommer att bli av dessa åtgärder kan nu inte bedömas. Eftersom t. ex. det belopp som ställes till förfogande för utlåning åt hantverk och småindustri endast torde representera ca tre procent av vederbörande företagares totala krediter, kan de krediter som nu ytterligare

skall ställas till förfogande genom företagareföreningarna inte innebära något effektivt bidrag med hänsyn till småföretagarnas samlade kreditbehov. Å andra sidan är det så svårt att bedöma, vilka återverkningar de nya statliga låneanslagen kommer att få på den vanliga kreditmarknaden, att man för närvarande inte kan förutse vad nettoresultatet i verkligheten kommer att bli för småföretagens del.

I det på grund av den förda ekonomiska politiken uppkomna läget vill vi emellertid inte motsätta oss de åtgärder som föreslås i propositionerna nr 197 och 200. Å andra sidan finner vi det nu mer angeläget än någonsin att en omläggning mot en ekonomisk politik efter de av oss angivna riktlinjerna vidtages.

Vi hemställer därför,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 197 måtte uttala, att en kreditpolitik, grundad på effektiva åtgärder till främjande av det enskilda frivilliga sparandet, en rörlig ränta och erforderlig elasticitet i kreditsystemet, bör genomföras.

Stockholm den 27 november 1956

Walter Edström

Carl Östlund
